

La reusenca que va viure a Sils i el franquisme va afusellar

Nascuda a la nostra ciutat però instal·lada a la població gironina, Matilde Sabaté Grisó va ser represaliada fa 82 anys



Matilde Sabaté Grisó (a l'esquerra), en una imatge d'arxiu | @libertame_/ Twitter

Per la revetlla de Sant Pere es va complir el **82è aniversari de la mort de Matilde Sabaté Grisó a mans del franquisme**. Reusenca nascuda el 1904, va passar gran part de la seva vida a les comarques gironines. Des de Carrutxa, **Joan Roca i Raquel Ferret** van recuperar temps enrere la seva trajectòria en un treball que segueix els esdeveniments més destacats en els seus 36 anys de vida i la seva vinculació a la CNT. La recuperació del seu cas, assenyalen els autors de la recerca, "ens permet **fer memòria i recollir, des d'una òptica femenina, una de les èpoques més convulses de la història** més recent".

Víctima de la repressió política i de gènere

És que Sabaté va patir la **repressió política i de gènere**, subratllen Roca i Ferret. A banda, la seva és una història en part desconeguda al nostre territori. La represaliada ha estat objecte de

reconeixements i homenatges al Gironès, però no pas a la seva ciutat natal. Al Baix Camp hi va passar la infància, tot i que els pares eren de Riba-roja. Va ser la feina del seu germà Pere el que va dur Sabaté a Girona. El jove, cinc anys menor que ella, treballava per a una companyia ferroviària i va ser traslladat a Sils (la Selva), es creu que per les obres de millora que es van realitzar tant en l'estació com en les vies a partir del 1926.

Matilde va decidir acompanyar-lo i temps després es va afiliar, tot **convertint-se en miliciana un cop va esclatar la guerra**. En acabat, segons la recerca de Roca i Ferret, el Consell de la Nova Escola Unificada la va fer mestra de pàrvuls, malgrat que no se'n té cap registre ni constància. Un cop es va acabar el conflicte bèl·lic **es va negar a exiliar-se i va patir la repressió**. D'aquesta manera, va ser acusada d'adhesió a la rebel·lió junt amb un altre membre del comitè, Josep Garriga Dalmau.

Enterrada en una fossa comuna

Aquest, pare de família, va ser condemnat a 20 anys de presó; Sabaté, però, no va tenir aquesta opció. Uns quants veïns van testificar en contra de la reusenca per la seva relació amb la CNT del municipi i amb el seu **president, José Soto**, amb qui mantenia una estreta amistat. El treball de recerca de Carrutxa revela igualment que se la va relacionar amb fets diversos, des de la crema d'una església fins al saqueig i destrucció d'imatges religioses.

Amb tot, el seu Consell de Guerra es va basar, en gran part, en un sol fet. I és que Sabaté **va ser testimoni d'un assassinat** comès per Soto, relaten Roca i Ferret. Després de passar per "diferents jutjats, audiències i estades a la presó", i tot i reiterar que no va ser la secretària del comitè, **se la va tractar com una militar rebel i va ser condemnada a la pena de mort**. El seu afusellament (i el de nou persones més) va tenir lloc la **vigília de Sant Pere de 1940 a la tàpia del cementiri de Girona**. Va ser enterrada en una fossa comuna.

Recentment, el compte de Twitter de Libértame, que tradueix i recopila articles i llibres llibertaris, ha difòs una imatge de la reusenca.

Matilde Sabaté Grisó fue una educadora anarcosindicalista de Reus, que el único crimen que cometió, es ser nombrada maestra de párvularios por el Consejo de la Nueva Escuela Unificada (CNEU). En un juicio sumario, fue inculpada de un sin fin de acusaciones absurdas, fue condenada... pic.twitter.com/QnrkKbMffv

? libértame (@libertame_) September 6, 2022